

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

20.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 9-го Марта — 1834 — Wilno. Piątek. 9 Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 27-го Февраля.

Высочайшими Приказами: 14-го Февраля, Членъ Адмиралтействъ-Совѣта, Вице-Адмиралъ *Патаниоти* 1-й, назначенъ состоять по Черноморскому Флоту, съ оставленіемъ въ настоящемъ званіи.

17-го Февраля, Состоящій при Главнокомандующемъ Дѣйствующею Арміею по особымъ порученіямъ, Свиты Его Императорскаго Величества Генераль-Маіоръ *Окуневъ*, уволенъ въ отпускъ, за границу, на десять мѣсяцевъ.

19-го Февраля, Произведенъ, за отличіе по службѣ, Командиръ Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя *МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА* полка, Полковникъ *Милень*, въ Генераль-Маіоры, съ назначеніемъ Командиромъ 2-й бригады 2-й Кирасирской дивизіи; Командиръ 2-й бригады 2-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Захаржевскій* 2-й, назначенъ Командиромъ же 2-й бригады Гвардейской Кирасирской дивизіи.

21-го Февраля, Членъ Государственнаго Совѣта, Генераль отъ Кавалеріи, Генераль-Адъютантъ Графъ *фонъ-деръ-Паленъ* 1-й, назначенъ Членомъ Военнаго Совѣта, съ оставленіемъ въ прежнихъ должности и званіи; уволенъ въ отпускъ, Командиръ 5-й бригады 22-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Маіоръ *Вакульской*, на четыре мѣсяца, съ состояніемъ по Арміи. (Св. П.)

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Выписано изъ жур- Государственный Совѣтъ, въ соединеніи: соединенномъ Департаментъ Законовъ и го Департамента Экономіи и въ Общемъ Собраніи, раз- Законовъ и Госу- смотрѣвъ представленіе Г. Министра дарственной Эконо- Внутреннихъ Дѣлъ, о мѣрахъ къ исправ- мии 1 Сентября и вленію дорожной повинности, и при- Общаго Собранія 2 знавая изданіе предполагаемыхъ имъ Октября 1833 года. Министромъ правилъ полезнымъ, въ томъ отношеніи, что оными устанавливается постоян- ный порядокъ по исправленію дорожной повинности и излагаются способы къ исправному выполнению сей обязанности, съ нѣкоторыми облегченіями и справедливою уравнительностію; но вмѣстѣ съ тѣмъ находя, что по сему же предмету содержатся нѣкоторыя постановленія въ мнѣніи Государственнаго Совѣта 1832 года, — счелъ нужнымъ, какъ для полноты издаваемыхъ правилъ, такъ и для соглашенія предположеній Министра съ упомянутымъ мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, Высочайшимъ повелѣніемъ 2 Марта 1826 года, и какъ съ Высочайше утвержденными въ 1817 году примѣчаніями о дорогахъ, такъ и съ послѣдовавшими на положеніе особаго Комитета объ устройствѣ дорогъ въ Государствѣ Высочайшими предначертаніями, сдѣлать нѣкоторыя дополненія и поясненія, и въ слѣдствіе сего положилъ: издать слѣдующія правила о содержаніи нынѣ существующихъ земляныхъ дорогъ въ Государствѣ:

1) Повинность по устройству дорогъ, на основаніи Высочайшаго повелѣнія 2 Марта 1826 года, состоитъ единственно въ поддержаніи въ надлежащемъ видѣ и исправности дорогъ, нынѣ существующихъ, порядкомъ, доселѣ наблюдаемымъ.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 27 Lutego.

Przez NAYWYŻSZE Rozkazy Dienne: Dnia 14 Lutego, Członek Rady Admiralicyyney, Wice-Admirał *Patanioti* 1szy, przeznaczony liczyć się w Czarnomorskiej Flocie, z pozostaniem w teraźniejszych obowiązkach.

Dnia 17 Lutego. Zostający przy Naczelnie Dowodzącym Armią Działającą do osobnych poleceń, Orszaku Jego CESARSKIEY MOŚCI, Jenerał-Major *Okuniew*, uwolniony na urlop za granicę na dziesięć miesięcy.

Dnia 19 Lutego. Za odznaczenie się w służbie, Dowódzca półku Kiryssyerskiego Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĄŻĘCIA *MICHAŁA PAWŁOWICZA*, Półkownik *Milen*, wyniesiony na Jenerał-Majora z przeznaczeniem na Dowódcę 2giey Brygady 2giey Dywizyi Kiryssyerów; Dowódzca 2giey Brygady 2giey Dywizyi Kiryssyerów, Jenerał-Major, *Zacharzewski* 2gi, naznaczony Dowódcą 2giey Brygady Gwardyyskiej Kiryssyerskiej dywizyi.

Dnia 21 Lutego. Członek Rady Państwa, Jenerał-Jazdy, Jenerał-Adjutant, Hrabia *Von-der-Pahlen* 1szy, mianowany Członkiem Rady Wojenney, z pozostaniem na dawniejszych obowiązkach i Urzędzie; uwolniony na urlop, Dowódzca 3ciey Brygady 22giey Dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Wakulski*, na cztery miesiące, z liczeniem się w Armii. (P. P.)

Opinia Rady Państwa.

Wypisano z Zur- Rada Państwa, na połączonym Departamentów: połączonego tamencie Praw i Gospodarstwa, oraz Departamentu Praw na Powszechném Zebraniu, rozważywszy przedstawienie P. Ministra Spraw swta dnia 1 Wrze- Wewnętrznych, o órządkach odbywania i Powszechnego nia powinności drogowej, i uznając Zebrania dnia 2 Pa- wydane przezeń prawidła pożyteczne- dzicznika 1833. r. mi w tym względzie, że przez nie ustanawia się stały porządek w odbywaniu powinności drogowej, i wykładają się sposoby porządnego wypełniania tej powinności, z pewnem ulgami i sprawiedliwem zrównaniem, lecz też razem znajdując, że w tymże przedmiocie zawierają się niektóre postanowienia w opinii Rady Państwa z 1832 roku; uznała za rzecz potrzebną, tak dla zupełności wychodzących prawideł, jako też dla zgodzenia propozycyi Ministra z pomienioną opinią Rady Państwa, NAYWYŻSZYM rozkazem z dnia 2 Marca 1826 roku, jako też z NAYWYŻSZY zatwierdzonemi w 1817 roku uwagami o drogach, oraz z NAYWYŻSZY projektami, które nastąpiły z powodu postanowienia oddzielnego Komitetu o urządzeniu dróg w Państwie, uczynić niektóre dopełnienia i objaśnienia, i na skutek tego postanowiła: wydać następujące prawidła o utrzymaniu teraz będących dróg lądowych w Państwie:

1) Powinność we względzie urządzenia dróg, na zasadzie NAYWYŻSZEGO rozkazu z dnia 2 Marca 1826 roku, zależy jedynie na utrzymaniu w należytym kształcie i porządku dróg teraz będących wedle dotąd zachowywanego trybu.

2) Но если сами помѣщики или казенные вѣдѣния признаютъ нужнымъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ, гдѣ дорога, по свойству грунта земли, подвергается безпрестанному и значительному поврежденію, собственными средствами оную шоссировать или покрыть пластинами, жердями, фашинами и проч., то сіе имъ не воспрещается, съ тѣмъ только, чтобы на сіе испрашивается было предварительное разрѣшеніе Министра Внутреннихъ Дѣлъ и чтобы самое устройство производилось: а) на правилахъ, въ дорожной инструкціи содержащихся, и б) впредь до образованія Гражданскихъ Инженеровъ, подъ наблюденіемъ Уездныхъ Землемѣровъ и другихъ знающихъ часть сію Чиновниковъ.

3) Равномѣрно, когда, по ближайшему усмотрѣнію мѣстнаго Начальства, представится необходимымъ, по причинѣ значительнаго протяженія дороги и по другимъ мѣстнымъ уваженіямъ, произвести исправленіе оной вышепомянутымъ образомъ на счетъ общаго по Губерніи или частнаго по уѣзду земскаго сбора; въ таковыхъ случаяхъ Начальникъ Губерніи, составивъ, чрезъ Уезднаго Землемѣра, на основаніяхъ, въ дорожной инструкціи показанныхъ, и по чертежамъ, въ атласѣ заключающимся, смѣту, представлять оную на утвержденіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ.

4) Если бы, для сокращенія пути отъ одного пункта до другаго, можно было избрать прямое направленіе, но таковое устройство потребовало бы значительныхъ издержекъ: то для избѣжанія оныхъ, допускать объѣзды по дорогамъ, уже устроеннымъ.

5) Всѣ мосты и значительныя гати, требующія нѣкотораго искусства и большихъ усилій, а по обширности своей важныхъ издержекъ, въ предупрежденіе неудобствъ и для лучшаго порядка и единообразія, изъемяются изъ натуральной повинности, и построеніе оныхъ, равно какъ и ежегодный ремонтъ починкою, относятся на счетъ общаго по Губерніямъ земскаго сбора.

6) На устройство таковыхъ мостовъ и гатей составлять, чрезъ Губернскаго Архитектора, смѣты по правиламъ и чертежамъ, въ помянутыхъ дорожной инструкціи и атласѣ содержащимся, и равнымъ образомъ представлять на утвержденіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ, наблюдая притомъ, чтобы устроиваемые на семь основаній мосты на губернскихъ дорогахъ, сообразно съ мнѣніемъ Государственнаго Совѣта 1832 года, имѣли ширины не менѣе 9-ти аршинъ, съ уменьшеніемъ впрочемъ таковой ширины оныхъ на уездныхъ и торговыхъ дорогахъ соотвѣтственно степени большаго или меньшаго проѣзда.

7) Суммы, на таковое устройство дорогъ, мостовъ и гатей потребныя, по полученіи разрѣшенія, въ слѣдствіе сношеній Министра Внутреннихъ Дѣлъ съ Министромъ Финансовъ, вносятся вмѣстѣ съ другими по Губерніи издержками въ общія смѣты земскихъ повинностей; самыя же работы, по устройству тѣхъ дорогъ, мостовъ и гатей, равно ежегодную починку сихъ послѣднихъ, отдавать желающимъ съ торговъ въ Казенныхъ Палатахъ, на законномъ основаніи; а по содержанію дорогъ, устроенныхъ предписаннымъ въ статьѣ 5-й сихъ правилъ порядкомъ, сообразно съ Высочайшими предначертаніями, производить работы нарядомъ изъ крестьянъ, подъ надзоромъ знающихъ и усердныхъ Чиновниковъ и съ платежемъ изъ земскаго сбора за одну доставку матеріаловъ.

8) Засимъ всѣ дороги, въ Губерніи лежащія, и всѣ незначительныя гати и небольшіе мостики, кои всякій крестьянинъ сдѣлать можетъ, приведя, чрезъ Уездныхъ Землемѣровъ, въ точную извѣстность, расположить на постоянные участки и росписать на всѣ сословія, сію повинность отправлять обязанныя, съ такою уравнительностью и такимъ примѣненіемъ къ мѣстности, чтобы каждому удобно было обрабатывать часть свою лично, а не наймомъ, и чтобы вообще участки дорогъ, проходящіе чрезъ селенія, были обрабатываемы исключительно жителями тѣхъ же самыхъ, или, при недостаткѣ людей въ нихъ, съ припискою ближайшихъ къ нимъ селеній.

9) Для сей же цѣли тѣ изъ участковъ, на обязанности которыхъ состояло доселѣ содержаніе означенныхъ въ статьѣ 5-й сихъ правилъ большихъ мостовъ и значительныхъ гатей, обратить къ устройству дорогъ, возложивъ на нихъ такое пространство дорожнаго участка, какое по нужной на ономъ работѣ, могло бы равняться съ прежнею повинностію, и наблюдая притомъ то право: а) чтобы мелкопомѣстныхъ дворянскихъ имѣній, въ коихъ отъ 10 до 30 душъ, приписывались въ дорожныхъ участкахъ къ большимъ селеніямъ; б) чтобы имѣнія, заключающія въ себѣ не болѣе 10 душъ, назначались на самыя ближайшіе къ нимъ участки и не обременялись припискою ихъ къ

2) Лecz jeżeli sami obywatele lub skarbowe włości uznają za rzecz potrzebną w niektórych miejscach, gdzie droga z natury gruntu ulega nieustannemu i znacznemu psuciu się, własnymi środkami zrobić na niej szosę, lub pokryć płaszczakami, żerdziami, faszyną i t. p. tedy im się to nie wzbrania, z tѣm tylko zastrzeżeniem, ażeby o to proszono uprzednio o rozwiązanie Ministra Spraw Wewnętrznych i ażeby sama robota uskuteczniła się: a) na prawidłach w instrukcyi drogowej zawierających się, i b) do czasu ukształcenia Inżynierów cywilnych, pod dozorem Powiatowych Jeometrów, i innych świadomych tej rzeczy urzędników.

3) Również, gdy z bliższej uwagi miejscowej Zwierzchności okaże się nieodzownym, z przyczyny znacznego przedłużenia drogi i dla innych miejscowych uwag, uskutecznić jej poprawę wyżej pomienionym sposobem, kosztem ogólnego z Gubernii lub szczególnego z powiatu ziemskiego poboru; w takich razach Naczelnik Gubernii, zrobiwszy, przez Powiatowego Komornika, na zasadach, w instrukcyi drogowej wskazanych, i wedle planów, w atlasie zawierających się, obrachowanie kosztów, przedstawia one na zatwierdzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

4) Jeżeliby, dla skrócenia drogi, od jednego do drugiego punktu, można było wybrać prosty kierunek, lecz takowe urządzenie wymagało znacznych kosztów, tedy dla uniknienia onych, dozwalać objazdki, po urządzonych już drogach.

5) Wszystkie mосты, i znaczniejsze groble, wymagające pewnej sztuki i wielkich usiłowań, a dla swej obszerności znacznych kosztów, dla zapobieżenia niedogodnościom, oraz dla lepszego porządku i jednolitości, wyłączają się z naturalnej powinności, a zrobienie onych, jako też coroczny remont naprawy, odnoszą się na koszt ogólnego z Gubernii ziemskiego poboru.

6) Na sporządzenie takowych mostów i grobli układać przez Gubernialnego Architekta, kosztorysy wedle prawideł i planów, w pomienionych instrukcyi drogowej i atlasie zawierających się, i podobnie przedstawiać na zatwierdzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, przestrzegając przy tѣm, ażeby stawiane na tej zasadzie mосты na drogach gubernialnych, stosownie do opinii Rady Państwa z 1832 roku, miały szerokości nie mniejsze jak 9 arszynów, ze zmniejszeniem wreszcie takowej ich szerokości na powiatowych i handlowych drogach w miarę większego lub mniejszego przejazdu.

7) Summy, na takowe sporządzenie dróg, mostów i grobli potrzebne, po otrzymaniu rozwiązania, na skutek skomunikowania się Ministra Spraw Wewnętrznych z Ministrem Skarbu, wnosić z innemi w Gubernii kosztami do ogólnego wyliczenia ziemskich powinności; same zaś roboty, co do roboty tych dróg, mostów i grobli, oraz coroczną naprawę tych ostatnich, oddawać chcącym z targów w Izbach Skarbowych, na prawnej zasadzie; a co do utrzymania dróg, sporządzonych wedle przepisane w artykule 3-cim tych prawideł trybu zgodnie z Najwyższemi projektami, uskuteczniać roboty pokolejno z włościan, pod dozorem znających się i gorliwych urzędników, płacąc z ziemskiego poboru za samo tylko dostarczenie матеріаловъ.

8) Wszystkie zatem drogi w gubernii leżące, i wszystkie niewielkie groble i małe mostki, jakie każdy włościanin zrobić może, po uzynionem przez Powiatowych Jeometrów, dokładnem rozpoznaniu, rozłożyć na stałe участки i rozdzielić na wszystkie stany, odbywać tę powinność obowiązane, z takimъ зрѣваніемъ i takiemъ zastosowaniem do miejscowości, ażeby każdemu dogodnie było obrabiać część swoją osobiście, nie zaś przez najem, i żeby w ogólności участки dróg, przez wsi przechodzące, były obrabiane wyłączenie przez ichże mieszkańców, lub przy niedostatku w nich ludzi, z przyłączeniem do nich bliższych wiosek.

9) W tymże celu te z участковъ, do obowiązku których należało dotąd utrzymanie pomienionych w artykule 5-tym tych prawideł wielkich mostów i znacznych grobli, obrócić do urządzenia dróg, włożyć zaś na nie taką przestrzeń участка drogowego, jaka, w miarę potrzebnej na nim roboty, mogłaby wyrównywać poprzedniej powinności, i zachowując przy tѣm to prawidło: a) ażeby pomniejsze majątki dworzańskie, w których znajduje się od 10 do 30 dusz, przypisywane były w участкахъ drogowych do wsi wielkich; b) ażeby majątki, zawierające w sobie nie więcej jak 10 dusz, przeznaczane były na участки najbliżej leżące i nie były obciążane przypisywaniem ich do innych, w dalekiej

другимъ, въ дальнемъ разстояннн состоящимъ селеніямъ, кромѣ тѣхъ случаевъ, когда самъ помѣщикъ пожелаетъ, и в) чтобы ннкогда участки не составлялись изъ однихъ мелкопомѣстныхъ имѣній, для предупрежденія встрѣчавшихся доселѣ неудобствъ.

10) Но если за всѣми принятыми способами, по мѣстнымъ обстоятельствомъ, индѣ нельзя будетъ доставить каждому селенію близкій участокъ, и жители, по собственному расчету, найдутъ для себя выгоднѣйшимъ передать отведенный имъ участокъ другимъ ближайшимъ къ дорогѣ жителямъ, которые на принятіе оного добровольно согласятся; то допускать сіе не иначе, какъ по контрактамъ: въ казенныхъ селеніяхъ, по общему мірскому приговору, засвидѣтельствованному въ Волостномъ Правленіи и утвержденному Казенною Палатою; а въ селеніяхъ помѣщичьихъ, съ согласія помѣщика или вотчиннаго начальства, съ постановленіемъ въ таковыхъ контрактахъ, чтобы вся ответственность за исправность дороги и состоящихъ на оной мостовъ и переправъ оставалась на принимающихъ тотъ участокъ жителейхъ цѣлаго селенія или волости.

11) Какъ по установленіи, такимъ образомъ, дорожной повинности, въ послѣдствіи и состояніе дороги и количество душъ, къ участкамъ приписанныхъ, могутъ измѣняться: то для соблюденія постоянной уравнительности, при всякомъ возобновленіи народной переписи дѣлать и новое росписаніе дорожныхъ участковъ; по прошествіи каждаго 10 лѣтъ производить общую оныхъ повѣрку на тотъ конецъ, не нужно ли, по перемѣнившимся въ сіе время обстоятельствамъ, сдѣлать измѣненія и въ росписаніи участковъ; въ случаяхъ же чрезвычайныхъ, наприм. при переселеніи большого числа душъ или цѣлыхъ деревень на другія мѣста и тому подобное, немедленно возстановлять Дорожнымъ Коммиссіямъ надлежащую уравнительность въ дорожной повинности по участкамъ, къ таковымъ селеніямъ приписаннымъ, испрашивая на то всякій разъ утвержденія Министра Внутреннихъ Дѣлъ.

12) Относительно прочихъ статей по устройству дорогъ наблюдать слѣдующее:

а) Сообразно съ § 5-мъ основныхъ правилъ объ устройствѣ дорогъ и § 30-мъ дорожной инструкціи, новыхъ аллей по губернскимъ и уезднымъ дорогамъ не разводить; но для указанія пути протѣкающимъ въ случаѣ глубокихъ снѣговъ и во время вьюги, дѣлать особые знаки, какъ наприм. разсаживать въ нѣкоторомъ другъ отъ друга разстояніи по сторонѣ дороги клумбы деревь или сѣять полосы кустарника; въ степныхъ же мѣстахъ дѣлать кучи изъ земли или каменьевъ, ставить шесты и т. п. Впрочемъ и таковыя знаки поставлать единственно тамъ, гдѣ опыты указали въ томъ необходимость, а не повсемѣстно.

б) Канавы для осушения и стока воды рыть только въ низменныхъ мѣстахъ и на кофогорахъ, къ сторонѣ горы.

в) Перилы или надолбы при мостахъ и гатахъ, а равно таковыя же при спускахъ съ горъ на мосты, плотины и гати, дѣлать только въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ представляется опасность отъ овраговъ и косогора и вообще тамъ, гдѣ предвидится въ томъ существенная необходимость. Но само собою разумѣется, что мосты собственно (кроме маленькихъ) должны быть съ перилами.

15) Исправление дорогъ производить въ свободное отъ полевыхъ работъ время: осенью по уборкѣ хлѣба, а весною послѣ посѣва ярового, но прежде стѣпоскоса, не препятствуя впрочемъ по собственному желанію исполнять сію обязанность и во всякое другое время по удобности. Но въ случаяхъ чрезвычайныхъ, нетерпящихъ отлагательства, дабы не подвергнуть проѣзжающихъ опасностямъ пути и даже вовсе не прекратить сообщеній, предоставляется мѣстнымъ начальствамъ, для исправленія такихъ важныхъ поврежденій, наряжать людей и во время полевыхъ работъ, но всякій разъ доносить о томъ Министерству Внутреннихъ Дѣлъ.

14) Поеліку устройство верстовыхъ столбовъ съ одной стороны требуетъ необходимаго единообразія, а съ другой представляетъ работу довольно трудною для крестьянъ: то, для отвращенія сего и для отклоненія злоупотребленій при произвольномъ на сей случай сборъ денегъ и безпорядочнаго расхода къ обремененію поселянъ, поставка сихъ столбовъ относится на счетъ общей по Губерніи земской повинности, на томъ же основаніи, какъ обращается на оную устройство мостовъ и значительныхъ гатей.

15) Исполненіе всѣхъ сихъ распоряженій возлагается на Губернскія и Уездныя Дорожныя Комиссіи, которыя составлять Губернскія, подъ пред-

odległości leżących wiosek, wyjawwszy przypadek, gdy sam obywatel tego życzyć będzie, i c) ażeby nigdy uczestek nie składał się z samych pomniejszych majątków, dla zapobieżenia napotykanym dotąd niedogodnościom.

10) Lecz, jeżeli mimo wszystkich przedsięwziętych środków, dla miejscowych okoliczności niemożna gdzie indziej będzie wyznaczyć każdej wsi blizki udział mieszkańcy zaś, z własney rachuby, znajdą dla siebie dogodniejszém, oddadź wyznaczony im udział innym bliżej drogi będącym mieszkańcom, którzy na przyjęcie onego dobrowolnie się zgodzą; natenczas dozwalać to, lecz nie inaczej, jak za kontraktami: we wsiach skarbowych, za ogólną ugodą gromady, poświadczoną w Rządzie włościańskim i zatwierdzoną przez Izbę Skarbową; we wsiach zaś obywatelskich, za zgodą obywatela lub Zwierzchności dóbr, i ażeby zastrzegano w takowych kontraktach, iż cała odpowiedzialność za należyte utrzymanie drogi, oraz będących na niej mostów i przepraw pozostaje na przyjmujących ten udział mieszkańcach całej wsi lub włości.

11) Że zaś po ustanowieniu tym sposobem drogowej powinności, w późniejszym czasie stan drogi i ilość dusz, do ucząstków przypisanych, może się zmienić, tedy dla zachowania stałej równowagi, przy każdym odnowieniu popisu ludności, sporządzać nowe rozdzielenie drogowych ucząstków; po upłynięciu każdych lat ośmiu robić powszechne onych obejrzenie w tym celu, czy nie potrzeba, z powodu zmienionych w tym przeciągu czasu okoliczności, uczynić odmiany w rozdzieleniu ucząstków; w razach zaś nadzwyczajnych, np. przy przeniesieniu znaczney liczby dusz lub całych wsi na inne miejsca i tym podobne zdarzenia, Komissye drogowe niezwłocznie zrobią należyte zrównanie drogowej powinności w ucząstkach do tych wsi przypisanych, żądając na to w każdym razie zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

12) Co się tycze innych artykułów w urządzeniu
drog przestrzegać należy, co następuje:

a) Stosownie do § 5 zasadniczych prawideł o urządzeniu dróg i § 3o instrukcyi o drogach, nowych alei na gubernialnych i powiatowych drogach nie zaprowadzać; lecz dla wskazania drogi przejeżdżającym w razie wielkich śniegów i podczas zawiei, robić oddzielne znaki, jak np. zasadzać w pewney jednego od drugiego odległości na stronie drogi kłomby drzew, lub też zasiewać pasy krzaków; w miejscach zaś stepowych robić kupy z ziemi lub kamieni, stawiać żerdzie i t.p. Zresztą takowe znaki stawiać jedynie tam, gdzie doświadczenia okazały tego potrzebę, nie zaś po wszystkich miejscach.

b) Rowy dla osuszenia i ścieku wody kopać tylko w niższych miejscach i na spadzistościach gór, ku stronie góry.

c) Poręcze czyli kobylice przy mostach i haciach, jako też przy spuszczeniu się z gór na mosty, groble i hacie, robić tylko w tych miejscach, gdzie przedstawia się niebezpieczeństwo od parowów i spadzistości gór i w ogólności tam, gdzie uważać się daje konieczna w tém potrzeba. Lecz samo z siebie wypada, że mosty właściwie (oprócz małych) powinny być z poręczami.

13) Naprawianie dróg skuteczniać w wolnym od robót na polu czasie: jesienią po zebraniu zboża, wiosną zaś po usiewie jarzyny, lecz przed sianokosem, nie przeszkadzając wreszcie w własney ochoty wypełniać tę powinność i w każdym innym wedle dogodności czasie. Lecz w przypadkach nadzwyczajnych, niecierpiących zwłoki, ażeby nienarażać przejeżdżających na niebezpieczeństwa drogi, albo nawet zupełnie nieprzerwać komunikacyi, dozwala się miejscowym Zwierzchnościom, dla naprawy tak ważnych uszkodzeń, zgromadzać ludzi i podczas robót w polu, lecz za każdym razem donosić o tém do Ministeryum Spraw Wewnętrznych.

14) Ponieważ utrzymywanie słupów wiorstowych, wymaga z jednej strony koniecznej jednostajności, z drugiej zaś, przedstawia robotę dosyć trudną dla włóścian, dla zapobieżenia więc temu i dla uchylenia nadużyć przy dowolnem w tém zdarzeniu wybieraniu pieniędzy, oraz nieporządnemu wydatkowi z uciążliwością dla włóścian, stawianie tych słupów kładzie się na rachunek ogólny w Gubernii ziemskiej powinności, na też-że zasadzie, na której przeznaczają się z niej utrzymanie mostów i znaczniejszych haci.

15) Wypełnienie wszystkich tych rozporządzeń wchodzi się na Gubernialne i Powiatowe Kommissye Drożne, które składać będą: Gubernialne, pod prezydencyą Cy-

сѣдательствомъ Гражданскаго Губернатора, изъ Губернскаго Предводителя Дворянства, Вице-Губернатора, управляющаго Удѣльною Канцеляріею, и Губернскаго Землемѣра; а Уѣздныя подъ предсѣдательствомъ Уѣзднаго Предводителя, а гдѣ таковыхъ не имѣется — Уѣзднаго Судьи, изъ Городничаго, Земскаго Исправника и Уѣзднаго Землемѣра. Сими Коммиссіямъ поставитъ въ обязанность имѣть вѣрные свѣдѣнія о положеніи дорогъ, мостовъ, гатей и переправъ, съ подробнымъ означеніемъ, какія изъ тѣхъ и другихъ содержатся на счетъ земскаго сбора и какія натуральною повинностію жителей.

На ономъ мѣстѣ написано:

Его Императорское Величество, воспомянутое въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта мнѣніе, о мѣрахъ къ исправленію дорожной повинности, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

Подписаль: Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Князь В. Козубей.

29 Декабря 1833. (Сен. В.)

Указы Правительствующаго Сената.

Въ указѣ Правительствующаго Сената изображено: Положеніемъ Комитета Г. Министровъ, въ 9 день Ноября 1833 года Высочайше утвержденнымъ, назначены пособія Канцелярскимъ Чиновникамъ и служителямъ Гражданскаго вѣдомства, въ неурожайныхъ Губерніяхъ находящимся, Генералъ-Провіантмейстеръ, принимая въ разсужденіе, что Чиновники Провіантскаго вѣдомства и служители, находящіеся въ Губерніяхъ, наиболѣе пострадавшихъ отъ неурожая, при недостаточномъ жалованьи, должны также нуждаться въ способахъ пропитанія своихъ семействъ, ходатайствовалъ о распространѣніи и на нихъ вышеупомянутаго положенія. По докладу о семъ Г. Военнаго Министра Государю Императору, Его Величество въ 28 день минувшаго Декабря Высочайше на сие соизволилъ.

При Сенатскихъ Вѣдомостяхъ 10-го Февраля сего года опубликовано Высочайше утвержденное въ 1-й день Января сего года Положеніе о Корпусѣ Горныхъ Инженеровъ. Сей Корпусъ учрежденъ для завѣдыванія распорядительною и искусственною частію горнаго, монетнаго и солянаго производства. Для приготовленія Горныхъ Инженеровъ преобразуется Горный Институтъ, а для приготовленія Горныхъ Механиковъ учреждается, при С. Петербургскомъ Практическомъ Технологическомъ Институтѣ, особая Горная Техническая Школа, и Медальерное Отдѣленіе оной при С. Петербургскомъ Монетномъ Дворѣ. — Въ Горной Технической Школѣ теоретическое ученіе воспитанниковъ то же, что въ Технологическомъ Институтѣ, но особенно направляется къ Механикѣ. Практическія занятія относятся къ однимъ тѣмъ предметамъ, которые касаются устройства металлическихъ и деревянныхъ машинъ, а также, по мѣрѣ удобности, къ гидравлическимъ устройствамъ. Сверхъ лекцій, преподаваемыхъ въ Технологическомъ Институтѣ, старшимъ воспитанникамъ Горной Технической Школы преподаются курсы собственно по Горнымъ Наукамъ, покуда до нихъ относиться могутъ, а главнѣйше относительно разныхъ родовъ горныхъ машинъ и водныхъ устройствъ, горныхъ построекъ, разныхъ плавильныхъ заведеній и подземельныхъ производствъ. Къ сему присоединяется краткій курсъ Архитектуры, и, покуда можно, воспитанники обучаются Французскому или Нѣмецкому языку. Они пользуются всеми тѣми правами, кои предоставлены воспитанникамъ Технологическаго Института, но лишаясь и тѣхъ, которыя имѣютъ по рожденію. Медальерное Отдѣленіе Горной Технической Школы при С. Петербургскомъ Монетномъ Дворѣ, впродолженіе до устройства, остается на основаніи Высочайше утвержденного положенія Комитета Министровъ 24-го Января 1833 года. (Св. Пз.)

Выписка изъ общаго циркуляра, по Министерству Внутреннихъ Дѣлъ отъ 8-го Февраля 1834-го года № 426.

О приготовленіи похлѣбки или кашицы для простаго народа.

Министерству Внутреннихъ Дѣлъ представлены опыты надъ приготовленіемъ похлѣбки или кашицы, которая употребляема была простымъ народомъ въ Саксоніи въ 1816-мъ году, во время бывшаго тамъ голода.

Изъ описанія сихъ опытовъ видно, что для составленія кашицы въ двойной порціи на человека, въ продолженіе сутокъ, потребно полосьмушки, или

вилнаго Губернатора, з Губернальнаго Маршалка, Vice-Губернатора, zarządzającego Kantorem Udziałowym, i Gubernialnego Jeometry; Powiatowe zaś pod przewodnictwem Powiatowego Marszałka, gdzie zaś takowych niema — Powiatowego Sędziego, z Horodniczego, Ziemskiego Sprawnika i Powiatowego Jeometry. Włożyć obowiązek na te Komisye, ażeby miały dokładną wiadomość o stanie dróg, mostów, haci i przepraw, ze szczegółowym oznaczeniem, które z tych i innych utrzymują się kosztem ziemskiego poboru, które zaś z powinności mieszkańców w naturze.

Na tey opinii napisano:

Jego Cesarska Mość, uchwaloną na Powszechném Zebraniu Rady państwa opinią, o środkach wypełnienia powinności drogowej, Najwyżey zatwierdzić raczył i rozkazał wypełnić.

Podpisał: Prezydent Rady Państwa Xięże W. Koczubey.

Dnia 29 Grudnia 1833. (G. S.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

W ukazie Rządzącego Senatu wyrażono: Postanowieniem Komitetu PP. Ministrów, z dnia 9 listopada 1833 Najwyżey zatwierdzonym, przeznaczone zostały wsparcia dla Urzędników Kancellaryi i służących wydziału cywilnego, w dotkniętych nieurodzajem Guberniach znajdujących się. Jenerał-Prowiantmeyer, zważając, że Urzędnicy wydziału Prowiantskiego i służący, znajdujący się w Guberniach, które najbardziej ucierpiały od nieurodzaju, przy niedostateczney płacy, muszą także mieć trudność w wyżywieniu swych rodziny, starał się o rozciągnięcie i na nich wyżey pomienionego postanowienia. Po przełożeniu względem tego uczynioném przez P. Wojennego Ministra Najjaśniejszemu Panu, Jego Cesarska Mość dnia 28 upłynionego Grudnia Najwyżey na to zezwolił.

Przy gazecie Senackiej z dnia 10 Lutego t. r. opublikowano Najwyżey zatwierdzone dnia 1 Stycznia t. r. Postanowienie o Korpusie Górniczych Inżynierów. Ten Korpus założony dla zawiadywania administracyjną i techniczną częścią górnictwa, mincarstwa i żupnictwa. Dla sposobienia Górniczych Inżynierów, przekształca się Instytut Górniczy, dla sposobienia zaś Górniczych Mechaników ustanawia się przy Sankt-Petersburskim Praktycznym Technologicznym Instytucie, osobna Górnicza Szkoła Techniczna, i Medalionowy jej oddział przy Sankt-Petersburskiej Mennicy. — W Górniczej Szkole Technicznej, teoretyczne uczenie wychowalców, jest toż samo, jak i w Technologicznym Instytucie, lecz szczególnie skierowane jest do Mechaniki. Praktyczne zatrudnienia odnoszą się tylko do tych przedmiotów, które się dotyczą urządzania metalicznych i drewnianych machin, oraz w miarę dogodności do hydraulicznych urządzeń. Oprócz lekcyy, wykładanych w Technologicznym Instytucie, starszym wychowalcóm Górniczej Technicznej Szkoły wyklada się kurs właściwie Górniczych nauk, ile te do nich stosować się mogą, a mianowicie pod względem rozmaitych rodzajów machin górniczych i wodnych konstrukcyy, górniczych budowli, rozmaitych zakładów lania i robot podziemnych. Do tego przyłącza się krótki kurs Architektury, i, ile można, uczniowie uczą się Francuzkiego lub Niemieckiego języka. Mają oni wszystkie te prawa, które udzielone są wychowalcóm Technologicznego Instytutu, nie będąc pozbawionymi i tych, które mają z urodzenia. Oddział Medalionowy Górniczej Technicznej Szkoły przy Sankt-Petersburskiej Mennicy do dalszey uwagi, zostawia się na zasadzie Najwyżey zatwierdzonego postanowienia Komitetu Ministrów, z dnia 24 Stycznia 1833 roku. (P.P.)

Wyjątek z okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pod dnem 8 Lutego 1834-go roku N. 426.

O sporządzaniu zupy dla prostego ludu.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przedstawione zostały doświadczenia, względem sporządzania zupy (polewki lub krupniku), która używana była przez lud prosty w Saxonii w 1816 roku, w czasie zdarzonego tam głodu.

Z opisanія tych doświadczeń okazuje się, iż dla sporządzenia tey zupy w podwójney porcyi na osobę, w przeciągu doby czyli jednej pory, potrzeba pół-ośmin-

252 золотника картофеля, полагая четверикъ (42 фунта) въ 60 коп., на $3\frac{1}{2}$ коп.; 12 золотниковъ гороховой муки, полагая фунтъ въ 16 коп., на 2 коп.; 4 золотника соли, по 8 коп. за фунтъ, на $\frac{1}{2}$ коп.; $\frac{1}{2}$ золотника тмину, по 40 коп. за фунтъ на $\frac{1}{2}$ коп.; $\frac{1}{2}$ золотника имбирю, по 1 р. за фунтъ, на $\frac{1}{2}$ коп.; $\frac{1}{8}$ золотника перцу, по 1 р. 10 коп. за фунтъ, на $\frac{1}{2}$ к.; 84 золотника муки изъ костей, по 1 р. 20 к. пудъ, на $2\frac{1}{2}$ коп.; такимъ образомъ двойная суточная порція будетъ стоить $11\frac{1}{2}$ коп.; а для ста человекъ 11 р. 25 коп.

Самое приготовленіе кашицы производится слѣдующимъ образомъ: очищенный картофель варится особо, и протирается сквозь грохотъ; потомъ берутся двѣ пригоршни, или 1 фунтъ костей, обращенныхъ въ муку на мельницѣ, или мелко истолченныхъ; на кости наливается воды столько, чтобы половина жидкости ихъ окрывала; составъ сей варится въ продолженіе 4-хъ часовъ и процеживается сквозь полотно; полученная отъ сего клейкая жидкость поливается на овощи и варится со всеми прочими веществами до тѣхъ поръ, пока не сдѣлается похожею на кашу.

Составленіе сей похлѣбки основано на извѣстномъ фیزیологическомъ законѣ. Замѣчено, что одна желатина или студень изъ костей, не смотря на то, что его питательность превосходитъ питательность мяса, не можетъ одинъ замѣнить обыкновенную пищу; ибо слишкомъ удобоваримый желудкомъ, онъ въ послѣдствіи ослабляетъ его; опытомъ дознано, что при соединеніи къ сему студень овощей, болѣе трудно варимыхъ, обращаетъ его въ весьма здоровую пищу. На семъ основаніи картофель (хотя и лучший въ семъ отношеніи овощей) можетъ быть замѣненъ морковію, рѣпою, свеклою, капустою, смотря по мѣстнымъ обстоятельствамъ; вмѣсто пріаностей также могутъ быть употреблены: лукъ, хрѣнь, и проч., хотя употребленіе оныхъ, улучшая вкусъ и производя легкое броженіе въ желудкѣ, можетъ быть очень полезно въ нашемъ климатѣ.

В и л ь н а.

Изданіе Литовскаго Вѣстника (Kuryer Litewski), сообразно съ видами Правительства, съ мѣстными обстоятельствами и пользами края, требовало значительныхъ измѣненій. Надлежало дать сему изданію силу официальной газеты, увеличить объемъ его и выдавать отсель не на одномъ уже, какъ прежде, языкѣ Польскомъ, но въ соединеніи и нераздѣльно съ Русскимъ. Для содѣйствія успѣшнѣйшему изданію сей Газеты въ новомъ ея видѣ, Государю Императору благоугодно было, по представленію Его Сіятельства, Г. Виленскаго Военнаго Губернатора Князя Николая Андреевича Долгорукова, учредить, при имѣющемъ открыться въ Вильнѣ Благородномъ Пансіонѣ, Временной Редакціонный Комитетъ, который, на основаніи Высочайше предписанныхъ ему правилъ, 15-го Февраля, открывъ засѣданія, началъ свои дѣйствія. Его Сіятельствомъ, какъ высокимъ и непосредственнымъ Покровителемъ сего, столь необходимаго для здѣшняго края, изданія, утверждены Членами Комитета слѣдующія лица:

1. Архимандритъ Виленскаго Первокласнаго Монастыря Платонъ.
2. Профессоръ Виленской Медико-Хирургической Академіи, Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ Мянговскій.
3. Виленскій Губернскій Почтмейстеръ, Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ Треффуртъ.
4. Профессоръ Виленской Медико-Хирургической Академіи, Коллежскій Совѣтникъ Эйхвальдъ.
5. Профессоръ Астрономіи, Коллежскій Совѣтникъ Славинскій.

ki czyli 252 złotych kartofli, licząc czterech (42 funty) 60 kop., na $3\frac{1}{2}$ kop.; 12 złotych grochowej mąki, licząc funt 16 kop., na 2 kop., 4 złotych soli po 8 kop. funt na $\frac{1}{2}$ kop.; $\frac{1}{2}$ złotnika kminu po 40 kop. funt, na $\frac{1}{2}$ kop.; $\frac{1}{2}$ złotnika imbiru, po 1 rub. funt, na $\frac{1}{2}$ kop.; $\frac{1}{8}$ złotnika pieprzu, po 1 rub. 10 kop. funt, na $\frac{1}{2}$ kop.; 84 złotych mąki z kości, po 1 rub. 20 kop. pud, na $2\frac{1}{2}$ kop.; tym sposobem podwójna na dobę porcja będzie kosztowała $11\frac{1}{2}$ kop.; a dla stu ludzi 11 rub. 25 kop.

Samo sporządzenie zupy. robi się tym sposobem: oczyszczona kartofla gotuje się osobno, i przeciera się na rzeszoto; potem biorą dwie garście albo 1 funt kości, obróconych na mąkę we młynie, albo miazgko utłuczonych; na kości nalewa się wody tyle, ażeby połowa płynu je okrywała; mięszanina ta gotuje się przez 4 godziny i przecedza się na płótno; otrzymany ztąd kleisty płyn, nalewa się na jarzyny i gotuje się ze wszystkiemi dalszemi istotami dopóty, dopóki nie zrobi się podobną do krupniku.

Skład tej polewki zasadzony jest na znajomém fیزیologiczném prawie. Dostrzeżono, że sama tylko galareta z kości, pomimo tego, że jej pożywność przewyższa pożywność mięsa, nie może sama zastąpić zwyčajnego pokarmu; albowiem zbyt łatwo trawiący żołądek; w późniejszym czasie od niej osłabia się; doświadczeniem stwierdzono, że przydanie do tej galarety jarzyn, trudniej się trawiących, zamienia ją w bardzo zdrowy pokarm. Na tej zasadzie kartofla (choć najlepší jest w tym rodzaju jarzyna) może być zastąpiona marchwią, rzepą, ćwikłą, kapustą, podług miejscowych uważając okoliczności; zamiast korzeni mogą także być użytemi: cebula, chrzan, i t. d.: chociaż użycie ich, polepszając smak i sprawując lekką fermentacyą w żołądku, może być bardzo pożyteczne w naszym klimacie.

W i l ь n o.

Wydawanie Kuryera Litewskiego, zgodnie z celami Rządu, z miejscowemi okolicznościami i pożytkiem kraju, wymagało znacznych odmian. Potrzeba było dać temu pismu moc gazety urzędowej, powiększyć jego objętość i wydawać odtąd, nie w samym już, jak pierwiej, języku Polskim, ale razem i nierozdzielnie z Russkim. Dla przykładania się do przyzwoitego wydawania tej Gazety w nowym jej kształcie, Najjaśniejszemu CESARZOWI JEGOMOSCI podobało się, po przedstawieniu Jaśnie Oświeconego, Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Xiążęcia Nikołaja Andrzejewicza Dołhorukowa, ustanowić przy mającym się odkryć w Wilnie Szlachetnym Pensyonie, Czasowy Redakcyjny Komitet, który, na podstawie Najwyżey przepisanych jemu prawideł, dnia 15 Lutego, otworzywszy posiedzenia, rozpoczął swe czynności. Przez Xięcia Jegomości Wojennego Gubernatora, jako wysokiego i bezpośredniego Protektora, tego, dla kraju tutejszego tak istotnie potrzebnego pisma, potwierdzeni są na Członków Komitetu osoby następujące:

1. Archimandryta Wileńskiego Pierwszey klasy Monasteru Platon.
2. Professor Wileńskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, Radzca Stanu i Kawaler Mianowski.
3. Wileński Gubernialny Pocztmistrz Radzca Stanu i Kawaler Trefurt.
4. Professor Wileńskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii, Radzca Kollegialny Eichwaldt.
5. Professor Astronomii, Radzca Kollegialny Sławiński.

6. Профессоръ Виленской Римско-Католической Духовной Академіи, Виленскій Каѳедральный Каноникъ Скиделль.
7. Виленскій Каѳедральный Каноникъ, Профессоръ Фіалковскій.
8. Профессоръ Виленской Медико-Хирургической Академіи, Коллежскій Совѣтникъ и Кавалеръ Лобойко.
9. Профессоръ, Коллежскій Совѣтникъ и Кавалеръ Кукольникъ.
10. Прокуроръ Радзивилловской Коммиссіи, Титулярный Совѣтникъ и Кавалеръ Селезневъ.
- II. Старшій Учитель 1-й Виленской Гимназіи Праховъ. (Онъ же и Секретарь Комитета.)
12. Старшій Учитель 2-й Виленской Гимназіи Чистяковъ.

Первое засѣданіе Комитета открыто было слѣдующею рѣчью первенствующаго Члена онаго, Архимандрита Платона:

„Почтённые Сотрудники!

„И такъ по Высочайшей Волѣ открывается Комитетъ нашъ. Онъ учреждёнъ, какъ Вамъ извѣстно, для усовершенствованія оффиціальной газеты, издаваемой въ Вильнѣ подъ названіемъ *Литовскаго Вѣстника*. Газета сія доселѣ заключала въ себѣ одни политическія извѣстія и разныя объявленія: это пища для любопытства и для политическихъ и коммерческихъ расчетовъ. Теперь будутъ помѣщаемы въ ней и статьи ученныя: вотъ пища и для ума! Нашъ долгъ доставлять Публикѣ сію пищу: постараемся, чтобы она была вкусна и питательна! — Всякая страна, всякое Государство и всякій край, кромѣ общихъ всѣмъ прочимъ, имѣютъ свои, имъ однимъ свойственныя, произведенія земныя. Произведенія сіи, для пользы и употребленія жителей другихъ странъ, перевозятся и сообщаются въ разные край. Одно Государство мѣняется съ другимъ сими произведеніями; одно другому сообщаетъ свои сокровища. Вотъ основаніе торговли между народами! — Равнымъ образомъ всякая страна, всякое Государство, всякій край, имѣютъ свои умственные произведенія, свои политическія событія, свои ученныя открытія, свои любопытныя древности, свои Историческіе, Географическіе и Статистическіе матеріалы, кратко, свои драгоценныя для наблюдательнаго ума сокровища. Сіи умственные сокровища наилучшимъ образомъ сообщаются и распространяются посредствомъ Периодическихъ Изданій, или Журналовъ и Газетъ. Иначе они бы навсегда были погребены во мракъ неизвѣстности, или бы извѣстны были въ одномъ какомъ либо мѣстѣ. Журналы и Газеты извлекаютъ ихъ изъ сего мрака; Журналы и Газеты открываютъ ихъ Свѣту и передаютъ отдаленнѣйшимъ странамъ и вѣкамъ, и такимъ образомъ, сами будучи временны, увѣковѣчиваютъ произведенія ума и политическія событія. Это — позвольте мнѣ употребить нѣсколько про-

6. Professor Wileńskię Rzymsko-Katolickięy Duchowney Akademii Wileński Katedralny Kanonik Skidełł.
7. Wileński Katedralny Kanonik Professor Fiałkowski.
8. Professor Wileńskię Medyko-Chirurgicznęy Akademii Radzca Kollegialny i Kawaler Łoboyko.
9. Professor, Radzca Kollegialny i Kawaler Kukolnik.
10. Prokurator Komissyi Radziwiłłowskiey Radzca Honorowy i Kawaler Seleznięw.
- II. Starszy Nauczyciel Igo Wileńskiego Gimnazjum W. Prachow (który jest razem Sekretarzem Komitetu.)
12. Starszy Nauczyciel 2go Gimnazjum Wileńskiego M. Czysziakow.

Pierwsze posiedzenie Komitetu zagajone było poniżey umieszczonem tu przemówieniem Pierwszego Członka Jego, Archimandryty Platona.

PRZEZACNI SPÓŁPRACOWNICY!

Tak więc z NAYWYŻSZEY woli odkrywają się dzisiaj nasz Komitet! Jest on ustanowiony, jak Wam wiadomo, dla udoskonalenia Gazety Urzędowey, wydawaney w Wilnie pod imieniem *Litewskiego Kurjera*. Pismo to dotąd zawierało w sobie same tylko wiadomości polityczne i różne ogłoszenia: jest to karm' dla ciekawości, tudzież dla politycznych i handlowych obliczeń. Teraz będą w niey umieszczane i artykuły naukowe: Otoż karm' i dla rozumu! Obowiązkiem naszym dostarczać Publiczności tey karmi; starać się będziemy, ażeby ona była smakowitą i posilną! Każda część świata, każde Państwo i każdy kraj, prócz spólnych wszystkim innym, mają swe, sobie tylko właściwe, płody ziemskie. Płody te, dla dobra i użytku mieszkańców innych części świata, są przewożone i udzielane różnym krajom. Jedno Państwo zamienia z drugim te płody; jedno drugiemu udziela swych skarbów. To jest osnową handlu pomiędzy narodami! Równym sposobem każda część świata, każde państwo, każdy kraj, mają swe płody umysłowe, swe polityczne wypadki, swe naukowe odkrycia, swe ciekawe zabytki, swe historyczne, jeograficzne i statystyczne materyały, krótko, swe kosztowne dla uważnego umysłu skarby. Te umysłowe skarby najlepiej się udzielają i rozprzestrzeniają za pośrednictwem pism peryodycznych, czyli Dzienników i Gazet. Bez tego nazawszeby się zagrzebły one w pomroku niewiadomości, albowy wiadomemi były w jednem tylko jakim mieyscu. Dzienniki i Gazety wydobywają je z tego pomroku; Dzienniki i Gazety odkrywają je światu i przenoszą do nayodleglejszych krain i wieków, i tym sposobem, same będąc czasowemi, uwieczniają dzieła rozumu i wypadki polityczne. — Sąto — wolno mi niech będzie użyć prostego, ale dobitnego porównania; Sąto kupcy rozwożący towary umysłowe po wszystkich mieyscach i stronach świata! Sąto gońcy, szybko obwieszczający wszystkim narodom oświeconym, o różnych czynach polityki i dziełach rozumu!

стыхъ, но выразительныхъ сравненій — это купцы, развозящіе умственные товары по всемъ мѣстамъ и странамъ свѣта! Это курьеры, быстро возвѣщающіе всемъ просвѣщеннымъ народамъ о разныхъ дѣлахъ политики и произведеніяхъ ума! Это пчелы, повсюду собирающія и повсюду разносящія соки изъ цвѣтовъ Политики и Литтературы! Такова цѣль и сущность Периодическихъ изданій! Такова должна быть цѣль изданія нашего *Вѣстника Литовскаго*. Сей Вѣстникъ не только долженъ возвѣщать краю сему о томъ, что есть любопытнаго въ заграничныхъ Государствахъ и Россіи, но части политической и ученой, но и сообщать всей обширной Имперіи Россійской и даже заграничнымъ Государствамъ все, что есть въ краѣ семъ по симъ частямъ занимательнаго. И сколько драгоценныхъ матеріаловъ для всѣхъ отраслей Наукъ; сколько любопытныхъ для прочихъ краевъ свѣдѣній въ немъ заключается! Литва, обильная земными произведеніями, не меньше того обильна и произведеніями умственными, политическими извѣстіями, Историческими событіями, Географическими и Статистическими свѣдѣніями. Сколько тутъ пищи для Политика, Историка, Археолога и Статистика! Сколько пищи для всякаго наблюдательнаго ума! Слѣдуетъ только сію пищу сообщать и передавать другимъ мѣстамъ. И это нашъ долгъ, Почтенные Сотрудники! Нашъ долгъ по силамъ своимъ и способностямъ открывать и сообщать Свѣту все, что найдемъ въ краѣ семъ любопытнаго и занимательнаго. Нашъ долгъ со всемъ усердіемъ содѣйствовать Высочайшей волѣ МОНАРХА Нашего въ учрежденіи сего Комитета, Воля Его есть *Литовскій Вѣстникъ* содѣлать любопытнымъ и занимательнымъ, — содѣлать извѣстнымъ всей Россіи. Исполнимъ сію священную Волю ЦАРЯ нашего, оправдаемъ свое избраніе.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 19-го Февраля.

Совѣщанія Германскихъ Министровъ продолжаются непрерывно; но не было еще донинѣ вторичнаго главнаго засѣданія.

20-го Февраля.

Нѣмецкая *Всеобщая Газета* уведомляетъ: во избѣжаніе, чтобы происшествіе, хотя по себѣ ничтожное, не было переименовано Французскими журналами, и чтобы оному не приписывали политическаго направленія, котораго оно не имѣло, сообщаемъ, что въ *Клаусенбергѣ* въ *Трансильваніи*, нѣсколько студентовъ, вѣроятно въ нетрезвомъ видѣ, произвели нѣкоторые безпорядки, къ прекращенію которыхъ надобно было употребить военную силу. Вскорѣ однако жъ толпа разошлась, и тишина въ городѣ не нарушалась.

— Слышно, что нашъ Государь весною намѣренъ посѣтить нѣкоторые провинціи своего Государства.

— Изъ Италіи получены здѣсь извѣстія, весьма удовлетворительныя, что во время вторженія эмигрантовъ въ Савою, можно было убѣдиться въ скромности Пиемонтцевъ. (*Дзѣн. Повсз.*)

Б Е Л Г І Я.

Брюссель, 27-го Февраля.

Журналъ *Emancipation* пишетъ: „Съ достовѣрностію можемъ уведомить, что до 20,000 уволенныхъ въ отпускъ солдатъ, получило приказъ возвратиться опять къ своимъ полкамъ.“

27-го Февраля.

Журналъ *Independant* извѣщаетъ: „Уведомляемъ съ достовѣрностію, что 3,000 войскъ отправилось въ Люксембургскую провинцію, и что начальство онымъ ввѣрено Генералу *д'Оливье*.“

Sąto pczoty, wszędzie zbierające i wszędzie roznoszące soki z kwiatów Polityki i Piśmienności! Taki jest cel i natura pism peryodycznych! Takież powinien być cel i naszego Kurjera Litewskiego. Pismo to, nie tylko powinno obwieszczać krajowi tutejszemu o tém, co jest ciekawém w Rosyi i innych Państwach, w polityce i naukach; ale też udzielać całemu rozległemu Państwu Rosyjskiemu, a nawet i zagranicznym krajom wszystko, co w kraju tutejszym z tych względów godném jest uwagi. Ileż to szacownych materyałów dla wszystkich gałęzi nauk; ile ciekawych dla innych krajow wiadomości kraj ten w sobie zawiera! Litwa, obfita w ziemskie płody, niemniej też obfita i w płody umysłowe, nowiny polityczne, wypadki historyczne, jeograficzne i statystyczne wiadomości. Ile tu karmi dla Polityka, Historyka, Archeologa i Statystyka! Ile karmi dla każdego rozważającego umysłu! Potrzeba tylko tę karm' przesłać i udzielać drugim mieyscom. I to jest naszym obowiązkiem, Zaccni Spółpracownicy! Naszym obowiązkiem, podług sił własnych i u-sposobienia odkrywać i udzielać światu to wszystko, co znajdziemy w kraju tutejszym ciekawego i zastanowienia godném. Naszym jest obowiązkiem całą gorliwością przykładac się do spełnienia NAWYŻSZEY woli MONARCHY naszego w ustanowieniu tego Komitetu, a wolą tą jest: *Gazetę Kurjera Litewskiego* uczynić ciekawą i pożyteczną; — uczynić wiadomą po całej Rosyi. Dopełniając tey świętey woli MONARCHY naszego, usprawiedliwimy nasze przeznaczenie.

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń 19 Lutego.

Narady Ministrów Niemieckich ciągle się odbywają, lecz dotąd nie było jeszcze drugiego głównego posiedzenia.

— Dnia 20. —

Niemiecka *Gazeta Powszechna* donosi: „Aby wypadek, z siebie nieznaczący, nie był przeistoczony przez Dzienniki Francuzkie, i nie przypisywano mu dążności polityczney, której nie ma, donosimy, iż w *Klausenbergu*, w Ziemi Siedmiogrodzkiej, kilku uczniów, zapewne zagrzanych winem, dopuściło się zdradności, które pociągnęły za sobą wdanie się wojska. Wkrótce jednak rozszedł się tłum, i spokojność w mieście na chwilę nie była przerwana.“

— Słychać, że Monarcha nasz zamysła na początku wiosny zwiedzić niektóre prowincye kraju swego.

— Odebrane tu wiadomości ze Włoch są bardzo zaspakajające. i podczas wtargnienia wychodźców do Sabaudyi można było przekonać się o dobrym duchu Piemontczyków. (*Dzѣн. Повсз.*)

B E L G I A.

Bruxella d. 27 Lutego.

Dziennik *Emancipation* pisze: „Możemy donieść za rzecz pewną, iż blisko 20,000 urlopowanych żołnierzy otrzymało rozkaz wrócenia do swoich pułków.“

— Dnia 27. —

Dziennik *Independant* wyraża: „Możemy zapewnić, iż 3,000 wojska ciągnie do prawicyi Luxemburskiej, i że dowództwo nad nim poruczone jest Jenerałowi *d'Ollivien*.“

— Г. Ванъ-де-Вейеръ выѣхалъ 24-го сего мѣсяца въ Лондонъ.

— Оба партизанскіе корпусы будутъ соединены и вверены начальству Маіора *Капюмонта*. Фландрскіе партизаны, составлявшіе другой корпусъ, слѣдуютъ въ *Филиппвилъ*, гдѣ соединятся съ первымъ. Полагаютъ что вслѣдъ за симъ весь корпусъ отправится въ Люксембургскій край. (Dz. Pow.)

ШВЕДІЯ И НОРВЕГІЯ. Стокгольмъ, 14-го Февраля.

Король повелѣлъ сообщить Сейму разныя предложенія, изъ которыхъ важнѣйшее касается исполненія закона о монетѣ. Въ то же время Его Величество объявилъ о предложеніи Государственнымъ Чинамъ закона, содержащаго въ себѣ новыя постановленія объ управленіи Банкомъ. Другое предложеніе Монарха относится до выгонки хлѣбнаго вина, и имѣетъ цѣлю устраненіе существующихъ притомъ злоупотребленій. Король замѣтилъ, что помянутая выгонка должна быть позволена только съ 15-го Ноября по 15-е Марта; наложеніе же съ вина пошлины предоставляется Сейму. Сеймъ уже приступилъ къ своимъ занятіямъ. До сихъ поръ входъ въ залу собранія Государственныхъ Чиновъ былъ открытъ для публики. Наша земледѣльческая и мануфактурная промышленность годъ отъ году увеличивается; конскіе заводы улучшены и такъ распространились, что ввозъ лошадей уменьшился пятою долею; въ прошломъ году наши лошади даже отпускались за границу. — Государственный долгъ, сдѣланный во время Финляндской войны въ 1808 и 1809 годахъ и возвысившійся до 20 милліоновъ, мало по малу выплаченъ и составляетъ теперь только 4 милліона. Не смотря на сіе погашеніе долга, подати были уменьшены и денежныя фонды Банка увеличились двумя милліонами Гамбургскихъ рейхсталеровъ. Обширныя гидравлическія работы стоили 10 милліоновъ. Во флотъ имѣется теперь 10 линейныхъ кораблей и 7 фрегатовъ, вполнѣ вооруженныхъ. Самые старые изъ сихъ кораблей построены только за 15 лѣтъ назадъ; 8 спущены на воду съ 1824 года. Наши арсеналы снабжены съ избыткомъ. Въ теченіе 10 лѣтъ Шведскіе оружейныя заводы доставили болѣе 60,000 ружей. (Спб. В.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ. Лондонъ, 18-го Февраля.

Въ газетѣ *the Globe* вычислено, что изъ 700 милліоновъ фунтовъ стерлинговъ Государственного долга, только 175 милліоновъ находятся въ обращеніи; остальные же хранятся въ Канцеляріи, Казначействѣ и въ рукахъ такихъ лицъ, которые рѣдко покупаютъ или продаютъ Государственныя облигаціи. 21-го Февраля.

Прибывшій третьяго дня въ Фальмутъ пакетъ-ботъ „Рейнардъ“ привезъ изъ Рио-Жанейро газеты по 19-е Декабря. Въ *Correio official* отъ 17 и 18 чиселъ съ важностію описанъ неудачный заговоръ, цѣлю коего было ниспроверженіе Регентства и возведеніе на престолъ Герцога Браганцкаго. Въ семь заговоровъ участвовалъ наставникъ Юнаго Императора, *Сеньоръ де Андреада э Сильва*. Это одно лице, о коемъ упоминаетъ означенная газета. Кажется, весь этотъ заговоръ выдуманъ Правительствомъ для утвержденія власти своей. На мѣсто Андреада э Сильвы, наставникомъ Императора назначенъ Маркизь *де Итангасель*.

— Князь *Таллейранъ*, Баронъ *Бюловъ* и Графъ *Грей* отправились 17-го числа въ Вобурнское Аббатство къ Герцогу *Бедфорду*.

— Вчера поутру скончался здѣсь, къ общему сожалѣнію, Секретарь Лойдова Комитета, Сиръ *Джонъ Беннетъ*.

— Въ Королевскомъ училищѣ (*Kings College*) съ недавняго времени введено преподаваніе Нѣмецкаго языка. (Спб. В.)

26-го Февраля.

Графъ *Матушевизъ*, послѣ кратковременнаго пребыванія въ Лондонѣ, удалился опять въ деревню.

— Письма изъ *Мадрита* сообщаютъ извѣстіе о наименованіи Маркграфа *Мирафлоресъ* Испанскимъ Посланникомъ при нашемъ Дворѣ; въ половинѣ Февраля мѣсяца онъ отправляется къ мѣсту своего назначенія. (Dz. Pow.)

Франція. Парижъ, 15-го Февраля.

Въ газетѣ *le Messager* сказано: „Мы получили уже официальное извѣстіе о назначеніи Дона *Эвариста Перезъ де Кастро* Полномочнымъ Посломъ къ Римскому Двору. Хотя Папа и не призналъ еще *Изабеллу II* Королевою Испанскою, но по сему

— Pan van de Weyer wyjechał d. 24 b. m. do Londynu.

— Ohadwa korpusy partyzantów mają być połączone w jeden i zostawac pod dowództwem Majora *Capiaumont*. Partyzanci Flandryjscy, którzy drugi korpus składali, ciągną do *Philippeville*, gdzie się przyłączą do pierwszego. Jest domysł, iż cały korpus uda się potem do kraju Luxemburskiego. (Dzien. Pow.)

ШВЕДІЯ И НОРВЕГІЯ. Стокгольмъ 14 Лутго.

Крѣль розказалъ представителю Сейму разныя проекты и предложенія, зъ которыхъ важнѣйшее сѣгае до wypehненія права о монетѣ. Раземъ тежъ J. K. M. ошвидѣчылъ о поданіи Станомъ Паństwa ustawy zawierajacey w sobie nowe postanowienia o zarządzie banku. Другіе предложенія Монарху, односи сѣ до пѣдзденія вѣдкі, і ма на целу uchylenie nadużyć, w tym względzie dostrzeżonych. Król uczynił uwagę, iż pomienionego pędzenia dozwolić należy tylko od 15 Listopada do 15 Marca; oznaczenie zaś opłaty od wódki, zostawuje się Sejmowi. Sejm już przystąpił do swych zatrudnień. Dotąd otwarty był wstęp dla publiczności do sali posiedzeń Stanów Państwa. Nasz rolniczy i rękodzielny przemysł, wzmaga się od roku do roku; zaprowadzenia dla chowu koni przyszły do lepszego stanu i tak się upowszechniły, iż wprowadzanie koni zmniejszyło się o część piątą; i w przeszłym roku konie nasze nawet posyłano za granicę. Dług państwa zaciągnięty pod czas wojny Finlandzkiej w r. 1808 i 1809, który się podniósł do 20 milionów, pozwoli spłaconym został i teraz tylko się składa ze 4 milionów. Bez względu na to umorzenie długu, podatki zostały zmniejszone, a fundy w pieniądzu h banku, powiększyły się 2ma milionami Hamburgskich reichstalarów. Rozległe roboty hydrauliczne kosztowały 10 milionów. Flota składa się teraz z 10 okrętów liniowych i 7 fregat, zupełnie uzbudowanych. Najstarsze z tych okrętów są zbudowane przed laty 15; 8 od r. 1824 spuszczone na wodę. Nasze zbrojownie opatrzone są we wszystko, aż do zbytku. W przeciągu lat 10 Szwedzkie fabryki broni, dostarczyły więcej, jak 60,000 karabinów. (G. S. P.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA. Londyn dnia 18 Lutego.

W gazecie *the Globe* wyrachowano, iż z 700 milionów funt. szter. długu Państwa, tylko 175 milionów znajduje się w obiegu: reszta zaś złożoną jest w Kancelaryi, Podskarbstwie i w rękach osób, które rzadko kupują lub sprzedają obligacye Państwa.

— Dnia 21. —

Przybyły zawczora do *Falmouth* statek *Reinard*, przywiozł z *Rio-Janeiro* gazety do dnia 19 Grudnia. W *Correio official* pod d. 17 i 18 z pewną powagą opisany bezskuteczny spisek, którego celem było obalenie regencyi i wprowadzenie na tron Xięcia *Braganckiego*. Do tego spisku należał nauczyciel młodego Cesarza, *Senior de Andreada e Silva*. Jest to jedna osoba, o której namienia rzeczona gazeta. Zdaje się, iż cały ten spisek wymyślonym przez Rząd został dla utwierdzenia swej władzy. Na mieyscu *Andreada e Silva*, nauczycielem Cesarza mianowano markiza *de Itanhagem*.

— Xiążę *Talleyrand*, Baron *Bülow*, i Hrabia *Grey* dnia 17 wyjechali do opactwa *Woburns* do Xięcia *Bedford*.

— Wczora rano umarł tu powszechnie żalowany, Sekretarz Komitetu *Lloyds* Sir *John Bennet*.

— W Kollegium Królewskiem (*Kings College*), od niedawnego czasu zaprowadzono naukę języka niemieckiego (G. S. P.)

— Dnia 26. —

Hrabia *Matuszewicz* po krótkim pobycie w Londynie wyjechał znowu na wieś.

— Listy z *Madrytu* ohevmoją wiadomość o mianowaniu Margrabiego *Miraflores* Posłem Hiszpańskim przy Dworze tutejszym; miał on wyjechać w śródku Lutego do mieysca urzędowania swego. (Dz. Powsz.)

FRANCYA. Paryż 15 Lutego.

W gazecie *le Messager* powiedziano: jużesmy odebrali urzędowe doniesienie, o mianowaniu *Don Evarysta Perez de Castro*, posłem pełnomocnym do dworu Rzymskiego. Chociaż Papież nie uznał jeszcze *Izabelli II* za Królową Hiszpańską — lecz z tego powodu

случаю идутъ переговоры, для окончанія которыхъ нуженъ искусный посредникъ.“

— Въ той же газетѣ напечатано: „Судъ надъ Королевскими волонтерами въ Мадридѣ уже конченъ. 73 человека приговорены къ смертной казни, а остальные — къ вѣчной каторжной работѣ.“

— Проектъ закона о наказаніи Французовъ за преступленія, сдѣланные ими въ Левантѣ и Варварійскихъ владѣніяхъ, былъ принятъ во вчерашнемъ засѣданіи Палаты Перовъ большинствомъ 110 противъ 5 голосовъ. Весь законъ состоитъ изъ 33 статей. Потомъ начались пренія о проектѣ закона касательно разносчиковъ книгъ и газетъ, о которомъ говорилъ только Графъ Монлозье. Хотя законъ казался ему слабымъ и недостаточнымъ, однако онъ готовъ былъ подать свой голосъ въ пользу сей мѣры, чувствуя, сколь необходимо было предупредить ежедневное распространеніе безстыдныхъ и клеветныхъ на полненныхъ сочиненій. Законъ былъ принятъ большинствомъ 121 противъ 8 голосовъ. Засимъ утверждены были пенсіоны вдовамъ Гг. Журдана и Декана. Засѣданіе кончилось въ 4 часа по полудни.

16-го Февраля.

Англійскій Посолъ имѣлъ вчера конференцію съ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ и Прусскимъ Посланникомъ.

— Говорятъ, что Бельгійское Правительство подадо Французскому Кабинету ноту, въ которой жалуется на предложенный Палатѣ Депутатовъ проектъ Таможеннаго закона.

— На мѣсто умершаго Г. Гено-де Мюсси назначенъ Докторъ Орфила Членомъ Совѣта о Народныхъ Училищахъ.

— Назначеніе Г. Эвариста Переца де Кастро Испанскимъ Посломъ въ Римъ подтверждено декретомъ, напечатаннымъ въ Мадридской Придворной газетѣ отъ 4-го с. м. — Сія же газета извѣщаетъ о назначеніи Герцога Фриаса Посломъ въ Парижъ, Маркиза Флориды-Бланка Чрезвычайнымъ Посланникомъ въ Лондонъ, а Гг. Лопеца Пелегрини и Капо Мануэля Государственными Советниками.

21-го Февраля.

Декретомъ Королевы-Правительницы повелѣно набрать въ Испаніи 25,000 человекъ, для укомплектованія арміи. (Спб. В.)

23-го Февраля.

21-го сего мѣсяца разнесся здѣсь слухъ, что Маршалъ Жераръ отправился въ Лионъ. Журналы Южныхъ департаментовъ наполнены извѣстіями о собраніи войскъ въ Ронскомъ департаментѣ. Полки изъ Авиньона, Марсели, Гренобля, Макона и Страсбурга выступили въ Лионъ, а другіе заняли ихъ мѣста.

— Рѣшеніемъ суда отъ 21-го сего мѣсяца уничтоженъ секвестръ, который былъ наложенъ на имѣніе Шамборъ, и Бордосскій Герцогъ признанъ дѣйствительнымъ оного владѣльцемъ.

— *Sentinelles des Pyrenées* уведомляетъ изъ Мадрида отъ 8-го сего мѣсяца: „7-го настоящаго Февраля Полиція открыла новый заговоръ. Намѣревались освободить приговоренныхъ къ смертному наказанію Королевскихъ волонтеровъ и среди восклицаній: да здравствуетъ Карлъ V! заставить жителей предмѣстій къ принятію стороны претендента. Уведомленная о томъ Полиція приняла надлежащія мѣры. Разогнаны собравшіяся толпы, арестованы виновные, и ни что болѣе не возмущало спокойствія.“

— Пишутъ изъ Байонны отъ 18-го сего мѣсяца, что 80 вооруженныхъ Карлистовъ изъ Португаліи осмѣлились выѣхать на берегъ въ окрестностяхъ Тулузы. Ихъ отразили силою и одного Полковника, перешедшаго въ монашескую рясу, взяли въ плѣнъ. Найдены при нихъ въ большомъ количествѣ прокламаціи Карлистовъ. Приказано Архіепископу Толедскому удалиться немедленно изъ Испаніи въ Римъ.

— По письмамъ изъ Сантарема отъ 31-го Января, Донъ-Мигуэль имѣетъ только 5,000 войска. 28-го Января, когда онъ дѣлалъ ему смотръ, число оного составляло еще 8,000 человекъ. Бѣгство и послѣдствія сраженія при Пернесѣ весьма уменьшили его армію въ продолженіе трехъ дней.

26-го Февраля.

Мониторъ сообщаетъ: „23-го сего мѣсяца по утру собрались разныя толпы у воротъ Св. Мартина; одинъ изъ числа ихъ, взойдя на возвышеніе, началъ читать журналъ: *le Populaire*. Однако же не смотря на его сопротивленіе, онъ взятъ былъ немедленно подъ арестъ; нѣсколько другихъ лицъ также арестовано.“

— Письмо изъ Тулона отъ 18-го сего мѣсяца уведомляетъ: „Генераль-Маіоръ по Морской части въ Тулонскомъ портѣ, Контръ-Адмиралъ Массіе-де-Клервалъ, назначенъ Начальникомъ Левантской эскадры.“

— Австрійскій и Англійскій Посланники 22-го сего

одбываютъ себѣ уклады, для окончанія которыхъ, требуется biegłego pośrednika.

— Въ той же газетѣ выдрукowano: już ukończony sąd nad ochotnikami Królewskimi w Madrycie. 73 z nich skazano na śmierć, a pozostałych na roboty ciężkie do końca życia.

— Projekt do prawa o ukaraniu Francuzów za przestępstwa, jakich się dopuścili w Lewancie i w krajach Bartaryjskich, został przyjęty na wczorajszym posiedzeniu Izby Parów, większością 110 przeciw 5 głosów. Cała ustawa składa się ze 33 artykułów. Dalej rozpoczęty się rozprawy o projekcie do prawa, względem roznoszących książki i gazety, o którym mówił tylko hr. Molnosier. Chociaż ustawa wydaje się mu słabą i niedostateczną, wszelako gotów jest podać swój głos na rzecz tego szkodnika, będąc przekonany, jak nieodbycie było potrzebną, zapobiedz codziennemu rozszerzaniu pism bezwstydných i potwarzą napełnionych, prawo zostało przyjęte większością 121 przeciw 8 głosów. Po czym zatwierdzono pensye dla wdow po PP. Jourdan i Decan. Posiedzenie zakończyło się o godzinie 4 po południu.

Dnia 16.

Posel Angielski miał wczora naradę z Ministrem Spraw Zagranicznych i Posłem Pruskim.

Powiadają, iż Rząd Belgijski, podał gabinetowi Francuzkiemu notę, w której się uskarża na wniesiony do Izby deputowanych projekt do prawa o cłach.

Na miejsce zmarłego P. Heno de Mussi, doktor Orfila został mianowany Członkiem Rady Szkół dla pospólstwa.

Mianowanie P. Ewarysta Perez de Castro posłem Hiszpańskim w Rzymie, potwierdzone jest przez wyrok wydrukowany w *Madryckiej Gazecie Dworu* pod d. 4 b. m. Taż gazeta donosi o mianowaniu Xiecia Frias, posłem do Paryża; Markiza Florida Blanca nadzwyczajnym posłem do Londynu, a PP. Lopez Pellegrina i Capo-Manuela, Radzcami Stanu.

Dnia 21.

Wyrokiem Królowej Rejentki postanowiono zaciągnąć w Hiszpanii 25,000 rekruta dla do zupełnienia wojska. (G. S. P.)

Dnia 23.

Dnia 21 b. m. rozeszła się pogłoska, iż Marszałek Gérard wyjechał do Lugdunu. Dzienniki południowych departamentów są napełnione szczegółami o ściganiu się wojska ku departamentowi Rhone. Półki z Awenionu, Marsylii, Grenoble, Macon i Strażburga wyszły do Lugdunu, a inne na ich miejsce przybyły.

— Wyrokiem sądowym dnia 21 b. m. zniesiony został sekwestr, włożony na majątność Chambord i uznano Xiecia Bordeaux za prawego jej posiadacza.

— *Sentinelles des Pyrenées* donosi z Madrytu pod d. 8 b. m. „Dnia 7 lutego policja odkryła nowy spiszek. Chciano uwolnić ochotników rojalistowskich na śmierć skazanych, i wśród okrzyków: *Niech żyje Karol V!* skłonić mieszkańców przedmieść do oświadczenia się za pretendentem. Uwiadomiona o tém policja, użyła stosownych środków. Rozproszono kilka tłumów, aresztowano winnych, i spokojność nie była już przerwana.“

— Donoszą z Bajonny pod dniem 18 b. m., iż 80 uzbrojonych Karolistów z Portugalii odważyło się wylądować w okolicy Tuly. Odparto ich i pewnego Pułkownika, przebranego w habit zakonny, wzięto w niewolę. Znalezione przy nim bardzo wiele odezw karolistowskich. Arcy-Biskupowi Toledańskiemu kazano niezwłocznie oddać się z Hiszpanii i wyjechać do Rzymu.

— Według listów z Santarem pod dniem 31 Stycznia, Don Miguel ma jeszcze tylko 5,000 wojska. Gdy dnia 28 Stycznia odprawiał jego przegląd, wynosiło jeszcze 8,000 ludzi. Dezercya i wypadek bitwy pod Pernes zmniejszyły tak znacznie armią jego w przeciągu 3 dni.

Dnia 26.

Monitor zawiera: „Dnia 23 b. m. zrana zebrało się kilka kup ludzi przy bramie *Saint-Martin*; ieden mężczyzna wstał na kamień narożny i zaczął czytać dziennik *„le Populaire“*. Mimo oporu został wkrótce uwięziony, aresztowano także kilka innych osób.“

— List z Tulonu pod d. 18 b. m. wyraża: Kontr-admirał *Massieu de Clerval*, Maior i eneralny marynarki w porcie tulońskim; został mianowany dowódcą eskadry w Lewancie.

— Posłowie austriacki i angielski mieli d. 22 b. m.

то мѣсяца имѣли частную аудіенцію у Короля. На другой день председательствовалъ Король въ Совѣтѣ Министровъ. Засѣданіе Совѣта продолжалось около четырехъ часовъ. Вчера Король давалъ аудіенцію Предсѣдателью Палаты Депутатовъ, а послѣ самъ присутствовалъ въ засѣданіи Совѣта Министровъ.

— 23-го сего мѣсяца въ 11 часовъ вечера Россійскій Посланникъ, посѣтивъ Графа Аппоны имѣлъ съ нимъ совѣщаніе около двухъ часовъ.

— Генераль *Лафайетъ* совершенно уже выздоровѣлъ. (Dz. Pow.)

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 1-го Февраля.

Г. Мартинецъ дела Роза, при вступленіи своемъ въ Министерство, отказался отъ 30,000 франковъ ежегоднаго содержанія, назначеннаго ему по званію Министра.

— На содержаніе Двора Королевы назначено до 30 милліоновъ реаловъ въ годъ; слѣдовательно 6-ю милліонами менѣе, чѣмъ было назначено Кортесами на содержаніе Двора Фердинанда VII.

— Городовая милиція Малаги распущена, по причинѣ произведенныхъ ею безпорядковъ. По послѣднимъ извѣстіямъ, тамъ произошли новыя безпокойства, въ слѣдствіе коихъ Правительство вынуждено было задержать множество лицъ, и въ томъ числѣ нѣсколько солдатъ распущенной милиціи. (Спб. В.)

И Т А Л І Я.

Римъ, 13-го Февраля.

Кавалеръ *Себрегонди* не хочетъ вступить въ Папскую службу; впрочемъ онъ пользуется неограниченнымъ довѣріемъ Его Святѣйшества, который ничего не предпринимаетъ безъ его совѣта, и соглашается на всѣ его предложенія. И действительно, Кавалеръ Себрегонди, своими розысканіями по всемъ отраслямъ здѣшней администраціи, пріобрѣлъ такія свѣдѣнія, какихъ не имѣетъ ни одинъ изъ чиновниковъ Папы; а потому и предложеніе его объ улучшеніи состоянія Церковной области носятъ на себѣ отпечатокъ зрѣлаго ума. Его Святѣйшество пожаловало ему знаки ордена Св. Георгія Большаго Креста.

— По бюджету текущаго года, сумма расходовъ превышаетъ приходъ 700,000 скуди. Для пополненія сего недостатка, необходимо будетъ осенью прибѣгнуть къ новому займу. Сюда прибыло множество иностранныхъ курьеровъ, какъ полагаютъ, по Испанскимъ дѣламъ. Маршала *Бурмона* ожидаютъ на дняхъ изъ Неаполя. Въ нынѣшнемъ году карнавалъ былъ отмѣнно блистателенъ.

Туринъ, 11-го Февраля.

На дняхъ Ихъ Величества посѣтили здѣшній театръ, и были приняты съ особеннымъ восторгомъ многочисленною публикою.

— Жители тѣхъ селеній, на которыя 2-го и 3-го числа возмутители сдѣлали нападеніе, въ награду ихъ преданности Правительству, уволены въ 1834 году отъ платежа всякихъ податей. Король изъ собственныхъ своихъ денегъ взялся пополнить недостатокъ, долженствующій по сему распоряженію оказаться въ суммахъ Государственнаго Казначейства. (Спб. В.)

18-го Февраля.

Иностранцы *Анжело Волонтери* и *Осипъ Боррель*, принадлежавшіе къ шайкѣ, вторгнувшейся 3-го сего мѣсяца въ Ешелль были схвачены съ оружіемъ въ рукахъ, и приговорены 15-го того же мѣсяца дивизионнымъ судомъ въ *Шамбери* къ позорному смертному наказанію. Приговоръ сей уже исполненъ. (Dz. Pow.)

Анкона, 14-го Февраля

Многіе изъ нашихъ купцовъ, извѣстясь, что Россійское Правительство дозволило беспошлинный ввозъ хлѣба въ гавани Чернаго моря, намѣреваются отправить на свой счетъ въ Одессу значительные грузы оного. Делегата нашъ, Монсиньоръ *Грасселини*, все еще находится въ Неаполь. Политики наши выводятъ изъ сего различныя заключенія. (Спб. В.)

П О Р Т У Г А Л І Я.

Лиссабонъ, 1-го Февраля.

Газета the Morning Herald увѣдомляетъ, что около 200 Англійскихъ и 136 Французскихъ солдатъ заключены, по приказанію Дона *Педро*, въ замкъ Св. Георгія. (Спб. В.)

Т У Р Ц І Я.

Константинополь, 4-го Февраля.

Мустафа Назиръ Эфенди наименованъ Агентомъ Мегмеда-Али, при Оттоманской Портѣ; за болѣзнію же Назира, сынъ его имѣлъ аудіенцію у Султана и пожалованъ почетною мантией.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Багдада, тамошній Намѣстникъ Порты, сдѣлавъ вылазку, отразилъ матаежниковъ столь удачно, что продолжавшаяся донынѣ осада города, кажется, симъ должна вовсе прекратиться. (Dz. Pow.)

приватне posłuchanie u Króla. Nazajutrz przewodniczył Monarcha w Radzie ministrów, która trwała blisko 4 godziny. Wczoraj dał Król posłuchanie Prezesowi Izby Deputowanych, a potem przewodniczył w radzie ministrów.

— Dnia 23 b. m. o godz. 11 wieczorem Poseł Cesarско-rossyyski udał się do Hrabiego *Appony*, i naradzał się z nim przez dwie godziny.

— Jenerał *Lefayette* zupełnie już wyzdrowiał. (Dzien. Powsz.)

H I S Z P A N I A.

Мадридъ 4 Lutego.

P. Martinez de la Rosa за вступленіемъ до Министерствъ не приjął 30,000 franków coroczney pensyi, naznaczonych dlań jako dla Ministra.

— Na utrzymanie Dworu Królowey przeznaczono na rok do 30 milionów realów; ztąd o 6 milionów mniej, jak było postanowionem przez Korteżów na utrzymanie Dworu Ferdynanda VII.

— Milicyą mieyską Malagi rozwiązano, z przyczyny kroków porządkowi publiczmemu przeciwnych, jakich się dopuściła. Podług ostatnich wiadomości nowe tam zaszyły zaburzenia, skutkiem których Rząd był przymuszonym wziąć pod straż wiele osób, a w liczbie ich niemało żołnierzy rozwiązanej milicyi. (G. S. P.)

W Ł O C H Y.

Рымъ dnia 13 Lutego.

Кавалеръ *Себрегонди*, не chce przyjąć służby u Papieża, lecz z resztą zupełne posiada zaufanie Jego Świątobliwości, który niczego nie przedsięwzię bez jego rady i zgadza się na wszystkie jego przełożenia. W rzeczy samej Kawalerъ *Sebregoni* przez roztrząsanie wszystkich gąszi zarządu tutejszego, nabył takich wiadomości, jakich nie ma żaden z urzędników Papieżkich, a ztąd i plany jego o przyprowadzeniu do lepszego stanu Państwa Kościelnego, noszą na sobie cechę dojrzałej rozważi. Jego Świątobliwość, dał mu order Św. Jerzego wielkiego krzyża.

— Według budżetu na rok bieżący, summa wydatków przewyższa dochód o 700,000 szkodów. Dla zastąpienia niedostającej ilości, nieodbitcie potrzeba będzie w jesieni uciec się do nowej pożyczki. Tu przybyło wielu gońców zagranicznych, jak wnoszą, w sprawach Hiszpańskich. W tych dniach oczekują z *Neapolu* Marszałka *Bourmont*. W tym roku karnawał był niewypowiedzianie świetny.

Turyn dnia 11 Lutego.

Темі дuiами, NN. KK. Ichmość odwiedzili tutejszy teatr, i byli przyjęci ze szczególniejszym uniesieniem licznie zgromadzonej publiczności.

— Mieszkańcy wiosek, na które dnia 2 i 3 b. m. burzyciele spokojności napadli, w nagrodę swej ku Rządowi wierności, zostali uwolnieni na rok 1834 od płacenia wszelkich podatków. Król z własnych swych pieniędzy, postanowił zapewnić uszczerbek, jaki skutkiem owego rozporządzenia musi nastąpić w summach Podskarbstwa Państwa. (G. S. P.)

Dnia 18.

Angelo Volonteri i *Józef Borrel*, obadwa cudzoziemcy, którzy należeli do bandy, która dnia 3 b. m. wtargnęła przy *les Echelles*, i których tam z bronią w ręku schwytano, zostali dnia 15 b. m. wyrokiem sądu dywizyjnego w *Chambery* skazani na śmierć haniebną. Wczora wykonano ten wyrok. (Dz. Powsz.)

Ankona dnia 14 Lutego.

Wielu naszych kupców, powziawszy wiadomość, iż Rząd Rossyyski dozwolił przywozu bez żadn. y oplaty, zboża do portów na morzu Czarném, ma zamiar wysłać na swój rachunek do *Odessy* znaczne jego ładunki. Nasz delegat Monsignor *Grassellini*, ciągle jeszcze znajduje się w *Neapolu*. Z tego politycy nasi wyprowadzają rozliczne wnioski. (G. S. P.)

P O R T U G A L I A.

Lisbona dnia 1 Lutego.

Газета *Morning Herald* zawiadamia, iż koło 20 Angielskich i 136 Francuzkich żołnierzy zamknięto w zamku Św. Jerzego, na rozkaz *Don Pedra*. (G. S. P.)

T U R C Y A.

Stambuł dnia 4 Lutego.

Mustafa Nazir Efendi został mianowany ajentem *Mehmeda Alego* przy Porcie Otomańskiej; że zaś teraz jest chory, przeto syn jego miał posłuchanie u Sułtana i został udarowany płaszczem honorowym.

— Według najświeższych doniesień z Bagdadu, tamieczny Namiestnik Porcy, uczyniwszy wycieczkę, odpędził powstańców, tak, iż można mniemać, że wspomniane miasto jest uwolnionem od dotychczasowego oblężenia. (Dzien. Powsz.)